

Mimořádný informační bulletin – listopad 2020

Vážení přátelé,

věřím, že nám odpustíte toto oslovení bez následujícího „členové a sympatizanti“. Dnešní doba bezesporu vyžaduje více vzájemného pochopení a empatie a přátelství má k tomu nejbližší. V předcházejícím bulletinu (česky řečeno zpravodaji) jsme se omluvili za zrušení všech aktivit ČSB do konce října. Jelikož ale situace se ne naší vinou nemění ani v listopadu, chceme tímto způsobem nahradit osobní kontakt. Ano, máte pravdu, ten se nedá nahradit. Snad se vám alespoň připomeneme a budeme i trochu užiteční. Připomeneme vám několik významných výročí z českých dějin, doporučíme několik zajímavých knih a jednu výstavu. Jistě ne všem ulahodíme, každý má vlastní zájmy, oceňte aspoň naši snahu.

Některá výročí v listopadu, týkající se naší vlasti (významná i s komentářem).

1. listopadu 1420 Husité v bitvě u Vyšehradu porazili vojsko Zikmunda Lucemburského.

2. listopadu 1892 Vznik sportovního klubu Slavia Praha.

3. listopadu 1957 Ze sovětského kosmodromu Bajkonur byla vypuštěna první umělá družice se živou posádkou. Pasažérem Sputniku byla fenka Lajka, která po sedmi hodinách od startu uhynula.

4. listopadu 1619 Korunovace Fridricha Falckého, kterého nekatolické stavy jako kalvinistu zvolily českým králem. Panoval však jen jednu zimu a po bitvě na Bílé hoře z Čech uprchl – odtud jeho přezdívka „zimní král“.

5. listopadu 1882 V Praze na Žofíně se uskutečnila premiéra Smetanova cyklu Má vlast.

5. listopadu 1978 Československá televize začíná vysílat podle scénáře Jaroslava Dietla fenomenální seriál Nemocnice na kraji města, který zaznamenal úspěch např. i v Německu.

8. listopadu 1620 Bitva na Bílé hoře. Nešlo o výhru Němců nad Čechy, jak se někdy mívá; zprvu šlo o náboženskou válku, která přerostla ve válku občanskou. Češi stáli na obou stranách, na obou stranách byli i cizí žoldnéři se svými veliteli, kteří měli různé zájmy i různou morálku. Bitvě předcházely menší i větší potyčky a události, které měly vliv na výsledek bitvy. Proto jen stručně: zvítězila katolická vojska svrženého Ferdinanda II. nad protestanty – evangelíky, které z pohodlí Pražského hradu měl vést „zimní král“ Fridrich Falcký. Důsledkem byly popravy, rekatolizace země a exil evangelíků.

9. listopadu 1034 Zemřel přemyslovský kníže Oldřich. Celý život soupeřil se svými dvěma sourozenci o trůn, bratra Jaromíra nechal dokonce oslepit. Ten jej však velkoryse nechal pohřbit v kostele sv. Jiří na Pražském hradě.

11. listopadu 1918 Oficiálně skončila 1. světová válka.

12. listopadu 1989 Svatořečení Anežky České.

14. listopadu 1918 První schůze Revolučního národního shromáždění rozhodla o republikánském zřízení ČSR a o osobě prezidenta. Zvolen byl T. G. Masaryk.

15. listopadu 1939 Demonstrace studentů proti německé okupaci v den pohřbu Jana Opletala, který se stal obětí nacistů.

15. listopadu 1670 Zemřel učitel národů Jan Amos Komenský. Zemřel v Holandsku, pochován je v Naardenu nedaleko Amsterdamu v kostele valonské církve. Z kostela se postupně stala továrna, později vojenská věznice, a tak i hrob J. A. Komenského byl zapomenut. Teprve v 19. st. začínají čeští obrozenci pátrat po jeho ostatcích a až v r. 1929 se je podaří identifikovat. V dubové rakvi byly uloženy na původní místo, proměněné v památník.

16. listopadu 1893 Založen Athletic Club Sparta Praha

17. listopadu 1905 Premiéra Jiráskovy hry Lucerna v Národním divadle.

17. listopadu 1939 Vyhláškou říšského protektora K. von Neuratha byly uzavřeny české vysoké školy.

17. listopadu 1989 Sametová revoluce, která vedla k pádu komunismu.

18. listopadu 1297 Český král Václav II. (1271-1305) vyplácí Vladislavu Lokýtkovi 5 tis. hřiven stříbra (1 hřivna je 0,257kg stříbra, to je 60 grošů) za to, že mu Polák ustoupí v boji o Krakovsko a Sandoměřsko. Na získaných územích potom zavádí řadu reforem – soudnictví, mincovnictví, ustanovuje hejtmany atd.

21. listopadu 1618 Protestantská armáda pod vedením Petra Arnošta II. Mansfelda po 2měsíčním obléhání dobývá hlavní katolickou baštu Plzeň. Západočeskou metropoli v podstatě vyhladověli a Mansfeld žádá 47tis. florinů za to, že Plzeň nevypálí. Ten jistý Mansfeld se však za 400 tis. zlatých vzdává Plzně, čím se vlastně přidal a prospěl katolíkům. I to je jeden z důvodů porážky protestantů na Bílé hoře.

21. listopadu 1344 Jan Lucemburský položil základní kámen gotické katedrály sv. Víta. Správný název však zní katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Stavitelem byl Matyáš z Arrasu, po jeho smrti stavbu převzal Petr Parléř. Stavba byla dokončena až po více než pěti stoletích – průčelí, dvě osmdesáti metrové věže a západní část lodi. Za hotovou byla prohlášena T. G. Masarykem v září 1929 u příležitosti tisícího výročí smrti sv. Václava.

21. listopadu 1916 Zemřel František Josef I. a nastoupil Karel I.

23. listopadu 1896 Narodil se první čs. komunistický prezident Klement Gottwald.

23. listopadu 1457 Umírá český panovník Ladislav Pohrobek, a to v předvečer své svatby s francouzskou princeznou. Příčinu smrti 17letého vladaře – leukémii – určili antropologové až ve 20. století.

28. listopadu 1695 Popraven byl vůdce chodské rebelie Jan Sladký Kozina. (A. Jirásek – Psohlavci)

29. listopadu 1378 Zemřel Otec vlasti Karel IV.

29. listopadu 1780 Zemřela Marie Terezie.

30. listopadu 1938 Prezidentem republiky se stal Emil Hácha.

Dále vám nabídneme několik knižních titulů, které by vás mohly zajímat. Podotýkáme, že jde o literaturu faktu, významná díla našich autorů, resp. cizích, kteří píšou o Čechách a Češích a beletrii, která se týká našich dějin apod. Nečekejte ale detektivky ani tzv. lehkou literaturu. Všechny doporučené publikace vyšly nedávno a jsou v knihkupectvích, resp. je možno je objednat. Ne všechny zajímá všechno, tak si vyberte! A jestli můžeme poradit těm, kdo se literatuře věnují více, v Bratislavě na Zelené ul. č. 6 je malinké knihkupectví ADKA, které má solidní výběr i české literatury.

Jan Mikolášek: Paměti přírodního léčitele.

Jde o autobiografii slavného léčitele. O tomto léčiteli byla napsána i další kniha.

Martin Šulc: Šarlatán

Obě knihy se vzájemně doplňují a upřesňují, staly se základem scénáře filmu režisérky Agnieszky Holland „Šarlatán“, který v současnosti měl premiéru. V hlavní roli hraje Ivan Trojan se synem. Šulcova kniha obsahuje fotografie z filmu.

Mariusz Szczygiel: Gottland – oceněná v Bruseli jako Evropská kniha roku, Cenou Gratias agit, v USA cena za nejlepší překlad roku. Byla přeložena do 19 světových jazyků.

Není

Urob si raj (slovenský překlad)

Tyto tři knihy mají společného jmenovatele: jsou o Češích, Čechách a událostech z jejich historie i současnosti. Napsal je cizinec – Polák. Sám o sobě hovoří: „Jsem nezodpovědný čechofil, knihy jsou výlučně o tom, co mě na této zemi fascinovalo.“ Myslím, že je důležité poznat, jak nás vidí svět...

Alexander Solženicyn: Lenin v Zürichu

Nositel Nobelovy ceny z r. 1970 mimo románů Rakovina, Souostroví Gulag a dalších začal psát románový cyklus Červené kolo. Ten bohužel nedokončil, zůstal jen tento „Lenin“. I toto torzo stojí za přečtení. Pozn.: Slovenský překlad.

Milan Kundera: Sviatok bezvýznamnosti

Tohoto spisovatele, básníka a dramatika není třeba představovat. Pokud žil v ČSR, psal česky a byl známý hlavně u nás. Po emigraci do Francie v r. 1975 začal psát francouzsky a dosáhl světového věhlasu. Jeho knihy jsou překládány do všech světových jazyků, údajně by v dohledné době měl dostat Nobelovu cenu za literaturu. Jde o to, který PEN klub ho navrhne. Český? Francouzský? Z historie podobné případy poznáme, např. ruský spisovatel I. A. Bunin také emigroval do Francie (r. 1920) a v r. 1933 dostal Nobelovu cenu. Překladům svých knih do češtiny se M. Kundera dlouho bránil, nyní si překladatele vybírá, nejen do češtiny, a dokonce je autorizuje. Tak se stalo i s tímto překladem E. Flaškové do slovenštiny. A obsah? Jako vždy u Kundery, o vážných věcech nevážně.

Doc. ThDr. Tomáš Novotný: Moudrost v jidiš příslovích

Tuto knížečku netřeba číst od začátku do konce, ale vybírat si z ní podle nálady. Poznáte, jak lidová moudrost je – i když různými slovy – téměř stejná. Navíc se seznámíte s jazykem jidiš, což je směs němčiny, hebrejštiny a východoslovanských jazyků (*jen foneticky*). Příklad: Největší výhrou je život – dostává se zadarmo. Dos lebn iz digreste mecie - men krigt es umzist.

Jiří Dobrylovský: Tvůrce českých moří.

Historický román o Jakubu Krčínovi, budovateli jihočeských rybníků, který jako regent Rožmberků byl i výborným hospodářem a podnikatelem.

Tyto knihy vám na jeden až dva měsíce možno vystačí, ale i tak bychom vás chtěli upozornit na novinku, která v ČR začala vycházet. Jsou to tzv. BOOKAZINY (z angl. book = kniha a magazine). Jde o tematicky ucelené nepravidelně vycházející publikace – časopisecký formát o asi 150 stranách, které jsou k dostání i na Slovensku ve větších trafikách. Dosud vyšlo např. Antické Řecko, Římská říše, Starověký Egypt, Tajemný středověk, Vesmír, Leonardo da Vinci, Alžběta II a další. Jednotlivá čísla jsou bohatě ilustrovaná.

V našem Bulletinu nemůžeme nevzpomenout výstavu „Sluneční králové“, která probíhá v Národním muzeu v Praze. Na tři sta artefaktů starých až 5 000 let dokumentují fungování abúsírské nekropole v starém Egyptě. Co to má společného s námi? Jsou zde nejlepší nálezy z šedesátiletého výzkumu českých egyptologů. Profesor Miroslav Verner, který v Abúsíru již dlouhá léta působí, uvádí, že mnohé památky opustily hranice Egypta vůbec poprvé a zřejmě naposledy. To potvrdil i egyptský ministr památek, který výstavu zahajoval. Výstava trvá do 7. února 2021, snad se do té doby stane zázrak, a ti, kteří budou mít možnost navštívit Prahu, si tuto skutečně „sluneční“ výstavu nenechají ujít!

Přejeme všem hezké podzimní dny prožité ve zdraví.

Výbor Českého spolku Bratislava

Bratislava, 30.10.2020